

KOMISIJA ZA RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU
BOSNE I HERCEGOVINE

ISPIT ZA STJECANJE PROFESIONALNOG ZVANJA
CERTIFICIRANI RAČUNOVODSTVENI TEHNIČAR
(ISPITNI TERMIN: MAJ/SVIBANJ 2026. GODINE)

PREDMET 4:
INFORMACIONE TEHNOLOGIJE I PRIMJENA

I – TEST PITANJA

- 1. Kritični faktori uspjeha bi trebali da imaju** (jedan odgovor je tačan):
 - a) poznate i pouzdane osobine mjerenja
 - b) mogućnost preventivnih kontrola
 - c) kontrolne mehanizme obrada
 - d) precizno definisanje problema
- 2. Funkcionalnost između ostalog obuhvata sljedeće podkarakteristike** (jedan odgovor je tačan):
 - a) sigurnost (*security*)
 - b) zrelost (*maturity*)
 - c) izvršivost (*operability*)
 - d) stabilnost (*stability*)
- 3. Menadžer zadužen za informacione tehnologije u poslovnoj organizaciji bi trebao posjedovati** (jedan odgovor nije tačan):
 - a) dobro poznavanje vještine upravljanja
 - b) dobru sposobnost komunikacije
 - c) dobro razumijevanje kako djeluje poslovna organizacija i sve njene organizacione aktivnosti
 - d) dobra psihološka znanja i vještine vezane za razvoj i uvođenje informacionih sistema
- 4. Uloga upravnog odbora (*steering committee*) u poslovnoj organizaciji je da** (jedan odgovor je tačan):
 - a) određuje potrebnu brzinu i volumen automatske obrade podataka u poslovnoj organizaciji
 - b) koordinira sve pristigle zahtjeve za primjenom informacionih tehnologija, iz bilo kog organizacionog dijela organizacije, posebno onih zahtjeva koji se odnose na informacione sisteme koji su u restrukturiranju ili ponovnoj izgradnji
 - c) definiše potrebnu dinamiku sigurnosnih prepisa memorisanih podataka (*back up*) u poslovnoj organizaciji
 - d) se stara o stepenu i načinu korištenja interneta za potrebe poslovne organizacije
- 5. Pregled uslova studije izvodljivosti informacionog sistema** (jedan odgovor nije tačan):
 - a) ciljevi informacionog sistema
 - b) procjena vremena i troškova informacionog sistema
 - c) ograničenja u razvoju informacionog sistema
 - d) dostupnost rezultata informacionog sistema

6. Koji od ponuđenih odgovora vezan za tipove CASE alata nije tačan?:

- a) alati za automatsko generisanje programskog koda
- b) alat koji u sebe uključuje kriptografiju
- c) alati za modeliranje podataka
- d) UML kao softverski alat

7. Proces dekompozicije računovodstveno-finansijskih procesa znači

(jedan odgovor je tačan):

- a) pripremanje posebnih primarnih sintetičkih naloga za svaki dekomponovani poslovni proces
- b) raščlanjivanje i sistematizovanje poslovnih procesa prema tehnološkom načinu njihovog odvijanja
- c) formiranje potpuno nezavisne aplikacije glavne knjige u skladu sa važećim zakonskim propisima
- d) formiranje posebne nezavisne aplikacije glavne knjige u skladu sa međunarodnim standardima

8. Obavezni činioci poslovanja glavne knjige su (jedan odgovor nije tačan):

- a) valute
- b) krediti
- c) kursna lista
- d) kontni okvir

9. Prošireni činioci poslovanja glavne knjige su (jedan odgovor je tačan):

- a) organizacija
- b) kursne liste
- c) mjesta troška
- d) AOP pozicije

10. Prilikom obračuna zarada potrebno je opredijeliti da određeni parametri, kao što su procjene i varijable, moraju radi zaštite i funkcionalnosti održavanja (jedan odgovor je tačan):

- a) radi zaštite bezbjednosti i privatnosti da budu sastavni dio programa
- b) da budu razriješeni funkcionalnom kombinacijom (sastavni dio programa i nezavisni od programa), na osnovu detaljne procjene projekatata
- c) da budu urađeni u skladu sa važećim pozitivnim zakonskim propisima
- d) da budu nezavisni od softverskog programa i povjereni korisniku na održavanje

11. Tehnologija B2C (*Business to Business*) poslovanje ka poslovanju zahtijeva

(jedan odgovor je tačan):

- a) obaveznu preciznu zakonsku regulativu
- b) tehnologiju bazirana na internet okruženju
- c) razmjena elektronske pošte (e-mail)
- d) kvalitetnu i moćnu hardversku opremu

12. Vidovi krađa online identiteta uključuju (jedan odgovor je tačan):

- a) čovjek u sredini - MITM (*Man-In-The-Middle*) napada
- b) kriptografiju lozinke
- c) krađu računara
- d) “pozajmljivanje” lozinke

13. U analizi svjetske prakse i prisutne literature, identifikovana su tri osnovna tipa korporacijskih zbornika moralnih kodeksa (jedan odgovor nije tačan):

- a) Zbornik etike – obračun vrijednosti i principa koji definišu svrhu jedne poslovne organizacije
- b) Zbornik prakse – koji vodi poslovne procese i omogućava direktno odlučivanje
- c) Zbornik propisanih pravila – koji propisuje metode kvalitetnog rukovođenja ljudima u poslovnoj organizaciji
- d) Zbornik ponašanja ili vladanja – koji propisuje ili zabranjuje neka ponašanja u praksi, korporacije naginju da koriste različiti miks svih ovih tipova zbornika, unutar različitih poslovnih situacija

14. U informacionom sistemu koji se zasniva na upotrebi računara, informaciona tehnologija se najtačnije može razumjeti kao (jedan odgovor je tačan):

- a) skup izvještaja koje menadžment koristi za donošenje odluka
- b) računovodstveni softver koji sam po sebi zamjenjuje potrebu za kontrolama
- c) tehnološka osnova koja omogućava prikupljanje, obradu, čuvanje i distribuciju podataka
- d) organizaciona procedura kojom se odobravaju poslovne transakcije

15. Prilikom uvođenja novog računovodstvenog informacionog sistema, korisnički zahtjevi su dobro definisani onda kada (jedan odgovor je tačan):

- a) dobavljač softvera samostalno odredi sve potrebne funkcionalnosti
- b) menadžment odabere sistem koji koristi najveći broj drugih preduzeća
- c) IT odjeljenje prvo kupi hardver, a zatim se prilagođavaju računovodstvene procedure
- d) poslovni procesi, podaci, kontrole, izvještaji i odgovornosti korisnika budu jasno opisani

16. Kod implementacije integrisanog poslovnog sistema ERP (*Enterprise Resource Planning*), jedan od važnih rizika je da organizacija (jedan odgovor je tačan):

- a) previše rano uključi korisnike sistema iz računovodstva i drugih poslovnih funkcija u definisanje potreba
- b) insistira na dokumentovanju poslovnih procesa prije konfiguracije sistema
- c) prenese postojeće loše procese u novi sistem bez analize i unapređenja
- d) provede obuku korisnika prije puštanja sistema u produkcionu rad

17. Kvalitetan računovodstveni softver, pored funkcionalnosti za knjiženje, treba da obezbijedi (jedan odgovor je tačan):

- a) mogućnost naknadnih korekcija kroz odobrene postupke i evidentiranje promjena
- b) jednostavno korisničko okruženje i brži unos poslovnih transakcija
- c) fleksibilno podešavanje šifarnika, obrazaca i izvještaja za ovlaštene korisnike
- d) revizijski trag, kontrolu pristupa, pouzdanost obrade i odgovarajuću dokumentaciju

- 18. Aplikaciona kontrola u računovodstvenom softveru najbolje je ilustrovana primjerom kada sistem (jedan odgovor je tačan):**
- a) dozvoljava knjiženje i bez unesenog datuma dokumenta
 - b) omogućava svim korisnicima pristup svim modulima radi efikasnosti
 - c) ne dozvoljava knjiženje transakcije ako nisu popunjena obavezna polja i odobreni elementi naloga
 - d) automatski briše neusklađene stavke nakon završetka mjeseca
- 19. Osnovna svrha *backup/recovery* rješenja, odnosno rješenja za sigurnosno kopiranje i oporavak podataka, jeste da organizacija (jedan odgovor je tačan):**
- a) smanji rizik od gubitka važnih poslovnih dokumenata kroz redovno arhiviranje
 - b) može obnoviti podatke i nastaviti rad nakon greške, incidenta ili kvara
 - c) omogućiti čuvanje starijih izvještaja i evidencija za kasniju provjeru
 - d) jednostavnije premješta podatke između različitih računara, servera i aplikacija
- 20. Povjerljivost, integritet i dostupnost predstavljaju osnovne ciljeve (jedan odgovor je tačan):**
- a) projektovanja korisničkog interfejsa
 - b) elektronske trgovine
 - c) sigurnosti informacija i informacionih sistema
 - d) obračuna amortizacije u računovodstvenom softveru
- 21. U sistemu digitalnog potpisa koji koristi javni i tajni, odnosno privatni ključ, ispravno je razumjeti da (jedan odgovor je tačan):**
- a) oba ključa su međusobno povezana, ali se koriste za iste postupke provjere identiteta korisnika
 - b) javni ključ se koristi unutar organizacije, a tajni ključ koristi certifikacijsko tijelo
 - c) tajni ključ potvrđuje identitet certifikacijskog tijela, a javni ključ služi za arhiviranje dokumenta
 - d) tajni ključ se koristi za potpisivanje, a javni ključ za provjeru potpisa
- 22. XBRL (*eXtensible Business Reporting Language*) u finansijskom izvještavanju prvenstveno omogućava (jedan odgovor je tačan):**
- a) zaštitu računara od zlonamjernog softvera
 - b) zamjenu računovodstvenih standarda tehničkim pravilima
 - c) standardizovano elektronsko označavanje, razmjenu i obradu finansijskih izvještaja
 - d) automatsko odobravanje svih finansijskih izvještaja bez revizije
- 23. Interna IT revizija u organizaciji ima zadatak da (jedan odgovor je tačan):**
- a) preuzme svakodnevno administriranje korisničkih naloga
 - b) razvija nove funkcionalnosti računovodstvenog softvera
 - c) zamijeni eksternu finansijsku reviziju u potpunosti
 - d) procijeni rizike, kontrole, pouzdanost i sigurnost informacionih sistema i elektronskih evidencija

24. Elektronsko poslovanje je širi pojam od elektronske trgovine zato što obuhvata (jedan odgovor je tačan):

- a) elektronsku prodaju proizvoda i usluga kupcima putem interneta, uz elektronsku naplatu
- b) korištenje web stranice i elektronskog kataloga kao podrške prodaji
- c) digitalnu podršku poslovnim procesima, saradnji, komunikaciji i transakcijama s različitim učesnicima
- d) razmjenu narudžbi, faktura i informacija s kupcima i dobavljačima putem digitalnih kanala

25. Primjena vještačke inteligencije i Big Data modela, odnosno analize velikih skupova podataka, u računovodstvu i reviziji najpotpunije može pomoći u (jedan odgovor je tačan):

- a) bržoj pripremi standardnih izvještaja i smanjenju dijela ručne obrade podataka
- b) prepoznavanju trendova u poslovanju i izradi analitičkih pregleda za menadžment
- c) otkrivanju neuobičajenih obrazaca, analizi velikih skupova podataka i podršci odlučivanju
- d) dopuni postojećih revizijskih postupaka kroz izbor transakcija koje zahtijevaju dodatnu pažnju

ZADATAK/ESEJ 1 – Bezbjednost i zakonski zahtjevi

Izabrani ste odlukom generalnog menadžera u tim koji bi trebalo da definiše postupak postavljanja upravljanja identitetom korisnika informacionog sistema.

Da bi to uradili na kvalitetan način trebalo bi da pripremite materijal koji definiše:

- 1. Upravljanje rizikom.**
- 2. Problem bezbjednosti.**
- 3. Osnovne elementi politike bezbjednosti.**
- 4. Načine online krađe identiteta.**
- 5. Neke od posljedica krađa identiteta uključuju 10 tačaka kao priručnik za zaštitu online korisničkog identiteta.**

ZADATAK/ESEJ 2 – Implementacija računovodstvenog informacionog sistema

Privredno društvo srednje veličine koristi više nepovezanih aplikacija za glavnu knjigu, pomoćne knjige, skladišno poslovanje i finansijsko izvještavanje. Dio podataka se prenosi ručno, izvještaji se pripremaju u tabelarnim datotekama, a pristup aplikacijama nije jasno povezan s radnim mjestima i ovlaštenjima korisnika. Menadžment planira uvođenje integrisanog računovodstvenog informacionog sistema koji treba omogućiti automatizaciju knjiženja, pouzdanije izvještavanje, bolju kontrolu pristupa, revizijski trag i sigurnosne kopije podataka.

Objasnite:

- 1. Funkcionalne zahtjeve koje treba definisati za glavnu knjigu, pomoćne knjige i izvještavanje.**
- 2. Kontrole koje treba ugraditi u sistem radi pouzdanosti unosa, obrade i izvještavanja.**
- 3. Kako treba urediti korisnička prava i razdvajanje dužnosti?**
- 4. Koje korake treba provesti u implementaciji, testiranju i prihvatanju sistema?**
- 5. Koje rizike treba pratiti nakon puštanja sistema u rad?**